

Áherslur SA í málefnum vinnumarkaðssjóða

Halldór Benjamín Þorbergsson
framkvæmdastjóri Samtaka atvinnulífsins

Kynning fyrir ráðherra og aðila vinnumarkaðarins

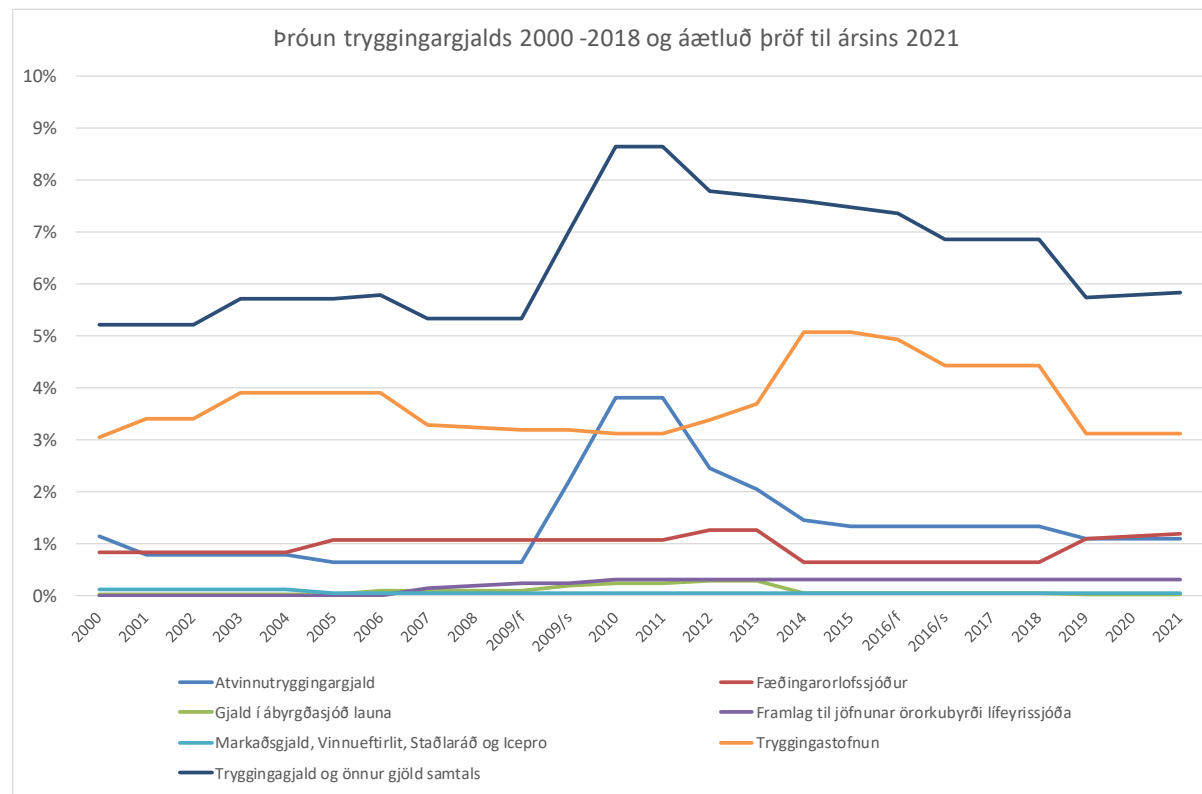
 @atvinnulifid

 @atvinnulifid

Tryggingagjald – þróun frá árinu 2000

- Vegna vaxandi atvinnuleysis á árunum 2009 og 2010 var atvinnuþryggingagjaldið hækkað úr 0,65% í 3,81%
- Tryggingagjaldið í heild varð hæst 8,35% árið 2011. Þrátt fyrir mikla erfiðleika í rekstri fyrirtækja studdu Samtök atvinnulífsins hækkun atvinnuþryggingagjaldsins á þessum árum. Stuðningur SA við hækkun gjaldsins var mjög umdeild en gagnrýni var mætt með þeim rökum að atvinnulífið myndi síðar njóta góðs af lækkun gjaldsins.
- Þegar atvinnuleysi tók að minnka og atvinnuþryggingagjald lækkaði í samræmi við reglu laganna sáu stjórnvöld færi á því að hækka almenna tryggingagjaldið.
- Á opnum fundum SA með forystumönnum stjórnmalaflokkanna hefur ítrekað komið fram þverpólitískur vilji til þess að lækka tryggingagjaldið. Kjarasamningar voru undirritaðir í janúar 2016 um hækkun framlags í lífeyrissjóði var samkomulag við stjórnvöld um að tryggingagjaldið myndi lækka um 0,5% um mitt ár 2016 og um sama hlutfall árin 2017 og 2018 að gefnum forsendum um lækkun skulda ríkisins. Þannig yrði gjaldið komið nálægt því sem það var fyrir efnahagshrunið 2008.
- Þetta munnlega samkomulag dugði stjórn SA til þess að ganga til samninga við ASÍ.
- **Aðeins fyrsti áfanginn kom til framkvæmdar. Atvinnulífið telur sig því eiga inni rúmlega 1% lækkun tryggingagjalds í heild.**

Atvinnuleysistryggingasjóður

Tillögur

- Grunnfjárhæð atvinnuleysisbóta verði hækkuð í 90% af lágmarkslaunum.
- Atvinnuleysistryggingasjóður verði gerður sjálfstæður og markaður tekjustofn til framtíðar.
- Aðilar vinnumarkaðar taka yfir rekstur Atvinnuleysistryggingasjóðs eins og fjallað er um í rammksamkomulagi aðila frá 27. október 2015.

Rammksamkomulagið 27. október 2015

„4. Samspil aðila vinnumarkaðar og stjórnvalda

Í tengslum við þróun nýs samningalíkans þarf að nást sameiginlegur skilningur á milli aðila vinnumarkaðarins og stjórnvalda um eftirfarandi:

- a. Stöðu, stjórnun og fjármögnun lykilstofnana vinnumarkaðarins, þ.e. Atvinnuleysistryggingasjóðs, Ábyrgðarsjóðs launa og Fæðingarorlofssjóðs.
- b. Aukið vægi samstarfs aðila vinnumarkaðar og stjórnvalda á hverjum tíma, enda er það forsenda ábyrgra vinnubragða á vinnumarkaði.
  - i. Virkt samráð sé á milli stjórnvalda og aðila vinnumarkaðar.
  - ii. Unnið sé sameiginlega að því að tryggja félagslegan stöðugleika og víðtæka sátt um forgangsröðun í velferðarmálum.“

Í viðræðum í aðdraganda samkomulagsins lögðu aðilar fram þá kröfu að lykilstofnanir vinnumarkaðarins, þ.e. Atvinnuleysistryggingasjóður, Ábyrgðarsjóður launa og Fæðingarorlofssjóður, **yrðu skilgreindir sem C-hluta stofnanir á fjárlögum.**

- Stjórnir yrðu að meirihluta skipaðar fulltrúum aðila vinnumarkaðar.
- Réttindi væru fjármögnuð með iðgjaldi sem væri hluti tryggingagjalds.
- Tryggingagjald tæki breytingum m.v. útgjaldabörf að teknu tilliti til varasjóðs sem virkaði sveiflujafnandi gagnvart atvinnulífínu.

Fæðingarorlof

- Hámarksgreiðslur fæðingarorlofs hækki í 650 þúsund frá 1. janúar 2018.
- Allir foreldrar eigi rétt á 80% af viðmiðunartekjum eins og verið hefur frá upphafi. Fæðingarorlof verði ekki tekjujöfnunartæki.
- Breytingarnar verði fjármagnaðar í fyrstu með tilfærslu á hluta Atvinnuþryggingagjalds til hlutar Fæðingarorlofssjóðs í tryggingagjaldi og síðar með tilfærslu úr almenna gjaldinu í hlut Fæðingarorlofssjóðs, þ.e. á árunum 2019-2021.
- Vandinn er sá að hlutfall feðra sem nýta sér hluta af sameiginlegum rétti foreldra til fæðingarorlofs hefur farið lækkandi frá árinu 2009 þegar hámarksgreiðslur úr Fæðingarorlofssjóði tóku að þétt fram að þeim tíma. Auk þess hefur hlutfall feðra sem ekki fullnýta rétt sinn til fæðingarorlofs aukist verulega frá sama tíma. skerðast eftir að hafa aukist jafnt og
- SA telja ekki forgangsatriði að lengja fæðingarorlof.
- SA telja brúun umönnunarbils, þ.e. almenn dagvistunarþjónusta frá 9 mánaða aldri, mun vænlegri leið að því markmiði að jafna stöðu kynjanna á vinnumarkaði.
- Ef markmiðið er að nýta tiltekna takmarkaða fjármuni til að stuðla að jafnri stöðu kynjanna á vinnumarkaði þá er augljóst að brúun umönnunarbils er mun áhrifaríkari leið til jöfnunar en lenging orlofs.
- Ef markmiðið er að nota þessa fjármuni EKKI til að jafna stöðu kynjanna þá er rétt að það markmið komi fram.
- Þessu fylgir augljóslega sú niðurstaða að ríkið þarf að verja fjármunum til að brúa umönnunarbilið.

Ábyrgðasjóður launa

- Að hámarksábyrgð Ábyrgðarsjóðs launa verði hin sama og nemur hámarksgreiðslum úr Fæðingarorlofssjóði eða 650 þús.kr. á mánuði og taki breytingum í samræmi við þróun launa um hver áramót.
- Stjórn Ábyrgðarsjóðs launa hefur látið meta kostnað við hækkun hámarksins í rúmar 633 þús.kr. og er niðurstaða þess að það myndi hækka útgjöld sjóðsins um 4,2% og hefði ekki teljandi áhrif á fjárhagslega stöðu hans né getu.
- Jafnframt er ljóst að núverandi iðgjald upp á 0,05% af stofni tryggingagjalds er óþarflega rúmt og mætti lækka í 0,04% án þess að skerða langtíma getu sjóðsins til að standa undir fyrrgreindri hækkun á hámarksfjárhæð.

Fjármögnun: Allar tillögur SA rúmast innan tryggingagjalds jafnvel þótt loforð um lækkun þess um 1% verði efnt

Kynning fyrir ráðherra og aðila vinnumarkaðarins

 @atvinnulifid

 @atvinnulifid

